

потрібно звернути на образі, ритмі життя, який обумовлений їх релігійними поглядами. Активність арабських студентів впливає на нічне життя міста і сприяє виникненню конфліктних ситуацій між ними й іншими відвідувачами нічних клубів, кафе.

У ситуації суперечки притаманний арабським студентам колективізм і підтримка один одного можуть перерости у доволі емоційний конфлікт, який потрібно буде вирішувати із залученням більшої кількості ресурсів (представників правоохоронних органів, представників земляцтва тощо). Емоційність, у деяких випадках агресія або хитрість можуть проявлятися у процесі комунікацій, і правоохоронець, працюючи з населенням, повинен уміти коректно спрямувати ситуацію у конструктивне русло.

Представники країн Африки у конфліктних ситуаціях можуть бути доволі дружніми один до одного й агресивними до протилежної сторони. Навіть у повсякденному житті вони гучно поведуть себе у громадських місцях (транспорті, кафе, клубах), особливо, коли їх декілька. Але це їх характерна особливість спілкування один з одним. У конфліктних ситуаціях вони намагаються захищати себе, навіть у випадку своєї неправоти. При цьому вони можуть бути ввічливими або нейтральними до оточення.

Висновок. Звичайно, поведінка представників будь-якої національності, залежить як від рівня загальної, так і особистої культури учасників комунікаційного процесу. Але представник правоохоронних органів повинен бути готовим до різних проявів поведінки представників інших культур, уміти ідентифікувати її характер і добирати комплекс комунікаційних засобів відповідно цілей і умов ситуації, що склалася. У зв'язку з цим, при підготовці курсантів спеціальності «Правоохоронна діяльність» потрібно приділяти увагу дослідженню і вивченню крос-культурних особливостей різних національностей з метою формування у здобувачів вищої освіти умінь та навичок професійних комунікацій для запобігання надзвичайним ситуаціям соціального характеру, зменшення їх негативних наслідків і формування позитивного іміджу і поваги до представників правоохоронних органів.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
2. Український центр міжнародної освіти. МОН України : офіц. сайт. URL: <http://studyinukraine.gov.ua/zhittya-v-ukraini/inozemni-studenti-v-ukraini/> (дата звернення: 21.10.2019).
3. Banks J. Cultural Diversity and Education: Foundations, Curriculum and Teaching. Boston : Allyn & Bacon, 2001.
4. Leavitt R. L. Developing Cultural Competence in a Multicultural World, Parts 1 & 2, 2012. URL: <http://connection.ebscohost.com/c/articles/8634510/developing-cultural-competence-multicultural-world-part-i> (дата звернення: 21.10.2019).
5. Пальчикова О. О. Крос-культурна компетентність у навчанні української мови як іноземної. *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького національного університету*. 2012. Вип. 8. С. 319–326. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/handle/0564/461> (дата звернення: 21.10.2019).
6. Колосовская Т. А. Формирование кросс-культурной компетентности будущих учителей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Челябинск, 2006. 195 с.
7. Лапшин О. Г. Международное сотрудничество в области гуманитарного образования: перспектива кросс-культурной грамотности // Кросс-культурный диалог: компаративные исследования в педагогике и психологии : сб. ст. Владимир, 1999. 47 с.
8. Stehnitska L. V. Cross-cultural competence in educational process // Актуальні проблеми сучасної психології та педагогіки вищих навчальних закладів МВС України : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 14 берез. 2014 р.). Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2014. С. 151–153.
9. Про культуру : закон України від 14.12.2010 № 2778-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 24. Ст. 168.
10. Куриляк В. Є. Менеджмент: міжцивілізаційні і міжкультурні основи : монографія. Київ : Кондор, 2010. 482 с.
11. Бортник Н. П., Ковалів М. В. Удосконалення професійного спілкування співробітників патрульної служби. *Науковий вісник ЛДУВС*. 2015. № 2. С. 33–40.

Одержано 31.10.2019

УДК 351.74:[343.9:343.57](698.2)

Вікторія Сергіївна МАКАРЕНКО,

кандидат юридичних наук,

старший викладач кафедри поліцейської діяльності

та публічного адміністрування факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-3310-0684>

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ (НА ПРИКЛАДІ МАВРИКІЮ)

Безперечно, вживання наркотичних речовин є однією з найбільших соціальних проблем сьогодення. За даними фонду ЮНІСЕФ за 2019 рік 8,7 % підлітків 14-17 років зазначили, що за час свого життя вживали такий наркотичний засіб як марихуана: 10,7 % серед хлопців та 6,8 % серед дівчат. При цьому, серед 14-річних дітей цей показник

становить приблизно 5 %, тоді як серед 17-річних – вже сягає 14 % в середньому (21,3 % серед хлопців та 7,9 % серед дівчат). [1, с. 39] Крім марихуани, 0,7 – 2,2 % опитаних підлітків зазначили, що вживали різні наркотичні речовини (екстазі, крек, кокаїн, амфетамін, героїн, галюциногени, тощо) [1, с. 49–50]. Такі цифри не можуть не викликати занепокоєння, адже діти та підлітки – це майбутнє країни і від них залежить подальший її розвиток. Тож, одним з найактуальніших напрямків досліджень сього дня можна вважати питання протидії незаконному обігу та використанню наркотичних речовин. Для координації та підвищення ефективності такої діяльності на національному рівні, пропонуємо розглянути досвід у цій сфері такої країни як Маврикій.

Національним правоохоронним органом Республіки Маврикій є Поліцейські сили Маврикію. Їх діяльність регулюється Законом про поліцію, прийнятим у 1974 році, а юрисдикція розповсюджується на острови Маврикій, Родрігес та інші.

Він очолюється комісаром поліції і діє під егідою відділу внутрішніх справ канцелярії прем'єр-міністра. В даний час до складу Поліцейських сил Маврикія входять, такі підрозділи, як Відділ по боротьбі з наркотиками і контрабандою (тут і далі, ВБНК, Відділ), Паспортно-імміграційне управління (ПІУ); воєнізовані підрозділи – Спеціальні мобільні сили (СМС) і Спеціальна група підтримки (СГП); повітряне крило – Поліцейська вертолітна ескадрилья (ПВЕ) і Морська повітряна ескадрилья (МПЕ) і військово-морське крило Національної берегової охорони (НБО), штат яких становить близько 12 500 поліцейських.

Комісар поліції отримує підтримку від заступників комісарів, помічників комісарів і співробітників поліції в різних сферах і має повноваження видавати накази та встановлювати правила для ефективного і надійного управління та функціонування підрозділів поліції та кращого надання послуг [2].

В Маврикії закон є одним з основних важелів боротьби з незаконним обігом наркотиками. Серед інших елементів просвітницька діяльність серед населення, примусова детоксикація та затримання і ув'язнення наркоманів.

Підрозділ по боротьбі з наркотиками і контрабандою, відомий як ВБНК, відповідає за законне припинення розповсюдження наркотиків на всій території країни і на Зовнішніх островах.

Територіально Маврикій – це вулканічний острів площею 1800 квадратних кілометрів, розташований в Індійському океані на південному сході від африканського континенту, з населенням близько 1,2 мільйона чоловік. За історію свого існування він пережив різні періоди колонізації, в основному Францією та Великобританією, аж до 1968 року, коли він набув незалежності і, нарешті, став республікою в 1992 році. Сьогодні Маврикій за формою правління є парламентською республікою. Під час колоніального періоду з африканського континенту привозили рабів і використовували працівників з Азії на основі кабальних договорів, тому, до теперішнього часу країна має космополітичне населення, що сформувалось із мешканців Європи, Африки та Азії. Різні етнічні групи приносили з собою власний спосіб життя і культури – одним з них було споживання канабісу (місцева назва – Гандія) і опію. Канабіс незаконно культивувався на території острова, тоді як опій привозився до країни контрабандою, а їх споживання обмежувалося територією конкретної громади. Проблема з наркотиками, проте, не викликала занепокоєння, оскільки рівень життя в країні був низьким, населення – невеликим, а спілкування поліції з суспільством утруднено [3].

Основу економіки становили виробництво цукрової тростини і деякі інші сільськогосподарські продукти [4]. З плином часу спостерігалось збільшення чисельності населення і підвищення рівня економіки країни, в той час як зв'язок із зовнішнім світом також розширювався, як повітряним або морським шляхом. В цей час єдиними доступними ліками вважались канабіс та опій, проте вони спричиняли негативний вплив на дуже незначний відсоток населення, тож їх шкідливі наслідки залишались, в основному, невідомими.

У 80-х роках минулого століття агресивна і рішуча економічна політика керівництва Маврикію, що акцентує увагу на вільному ринку, створення вільної економічної зони привели країну до процвітання. Одночасно з цим, індустрія туризму також зазнала деяких змін оскільки відбувалось будівництво готелів високого класу, що мало результатом значне збільшення числа відвідувачів. Загалом, рівень життя покращився, що дозволило населенню збільшити поточні витрати.

Все вищенаведене в сукупності створює умови для активізації торговців наркотиками, та використання ними ситуації в своїх інтересах, а саме, створення і розповсюдження «Коричневого цукру», похідного опію, разом з усіма його руйнівними наслідками, як для людини та окремих сімей, так і для суспільства та економіки в цілому. У найкоротші строки наркодилери отримували величезні прибутки від незаконної торгівлі, використовуючи прогалини в законодавстві та ефект раптовості. З іншого боку, велика кількість молоді стала «підсіла» на цей наркотик, що викликає сильну фізичну залежність [3].

Ситуація на той час стала настільки тривожною, що суспільство в цілому, релігійні та громадські організації за підтримки ЗМІ, почали активну діяльність та змусили уряд вжити негайних заходів по боротьбі з незаконним обігом наркотиків. В результаті, була створена Слідча Комісія для виявлення і вивчення наслідків незаконної торгівлі наркотиками і вироблення необхідних рекомендацій для органів державної влади.

За результатами цього розслідування діючий в сфері протидії наркотикам закон був скасований і замінений на новий. Відділ по боротьбі з наркотиками і контрабандою було реорганізовано у напрямках управління, особового складу та матеріально-технічного забезпечення. У 1995 році була проведена подальша реструктуризація у відповідності до тенденцій, що існували в країні.

Сьогодні до повноважень Відділу відносяться: виявлення та припинення поставок заборонених наркотиків, виявлення і знищення незаконних плантацій наркотичних конопель, запобігання ввезенню заборонених наркотиків в аеропортах / морських портах і через поштові служби, виявлення, затримання і притягнення до відповідальності

наркоманів (споживачів і розповсюджувачів), виявлення і запобігання контрабанді в цілому. Крім того, сфера впливу відділу розповсюджується на інші види злочинів, пов'язаних з наркотиками, а саме: крадіжки, проституція, правопорушення у сфері азартних ігор [5].

Сфера впливу Відділу по боротьбі з наркотиками і контрабандою охоплює всю територію острова в частині виявлення та запобігання злочинам, пов'язаних з наркотиками, приділяючи особливу увагу пунктам в'їзду на територію країни, тобто аеропорту та морському порту.

Будучи активним учасником процесу подолання наркозлочинності, Відділ здійснює постійне інформування різних груп населення (студентів, молоді, дорослих, службовців) у співпраці з Національним агентством з лікування та реабілітації наркозалежних, органом державної влади, відповідальним за координацію та реалізацію такої діяльності.

Метою створення цього підрозділу є подолання такої суспільної проблеми як наркотики та обмеження їх впливу на населення. Він працює на засадах партнерства та в тісній співпраці з усіма органами, установами та підрозділами, що мають відношення до сфери діяльності Відділу, і, в першу чергу, активно співпрацюють з громадськістю, оскільки така стратегія вважається найбільш перспективною.

У сфері протидії наркозлочинності на території Маврикію діє Акт про небезпечні наркотики № 41/2000, який регулює відносини у сфері контролю за небезпечними наркотиками та визначають правопорушення у наркотичній сфері та ґрунтується на попередніх законодавчих актах Маврикію та на положеннях міжнародних правових актів, а саме: Єдиної конвенції ООН про наркотичні засоби 1961 р., Конвенції ООН про психотропні речовини 1971 р. та Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 р. [6].

Цей акт було створено для того, щоб консолидувати законодавчі положення, у сфері заборонених наркотичних та психотропних речовин і забезпечити подальше більш ефективне забезпечення контролю над наркотиками, лікування наркоманії, запобігання, виявлення і припинення незаконного обороту наркотиків, запобігання відмиванню грошей, пов'язаних з наркотиками на Маврикії, притягнення до відповідальності торговців наркотиками, накладення арешту на активи осіб, що притягаються до відповідальності у зв'язку з наркотичними речовинами, переміщення їх до відповідних установ, обрання запобіжних заходів, встановлення мір відповідальності за окремі тяжкі правопорушення, пов'язані з наркотиками та встановлює відповідальність осіб, що надають неправдиві показання у справах, пов'язаних з наркотичними засобами.

Наприклад, цим актом встановлюється відповідальність за зберігання наркотичних засобів для всіх, крім «уповноважених осіб». Під уповноваженими особами в законі розуміються практикуючі лікарі, фармацевти, хірурги-стоматологи та хірурги-ветеринари під час виконання ними своїх робочих повноважень. Для всіх інших осіб передбачено відповідальність у вигляді штрафу до 100,000 рупій (що становить приблизно 68 900 гривень¹ [7]) або позбавлення волі на строк до п'яти років [6].

Цим актом також встановлюється класифікація наркотичних засобів; перелічуються правопорушення та злочини, у сфері наркотиків, та встановлюється відповідальність за їх вчинення; випадки діяльності та склад Трибуналу з питань небезпечних наркотиків; надається процедура розгляду окремих справ.

Україна сьогодні також є стороною Єдиної конвенції ООН про наркотичні засоби 1961 р., Конвенції ООН про психотропні речовини 1971 р. та Конвенції ООН про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин 1988 р. У відповідності до вимог цих конвенцій Україна прийняла відповідне національне законодавство, основою якого є Закони України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» та «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними». Крім того, на рівні стратегії діяльності поліції, органи Національної поліції України як і поліція Маврикію прийняли за основу принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства, який вважається найбільш ефективним та прогресивним вектором діяльності поліцейських підрозділів.

Крім того, вважаємо за можливе імплементацію у національну правову систему такого досвіду діяльності поліції Маврикію, як діяльність спеціального підрозділу поліції, що поєднує у собі функції протидії наркотикам взагалі, контрабанді та злочинам, пов'язаних з наркотиками (крадіжки, проституція, тощо), оскільки це б могло сприяти приділенню більш предметної уваги конкретним категоріям правопорушень. Можна сказати, що виявлення контрабанди та наркотичних засобів близькі за принципами здійснення та дозволяють навчати (крім працівників органів поліції, в тому числі такого спеціального засобу як пошукові собаки) та використовувати схожі методи та прийоми діяльності поліцейських.

Список бібліографічних посилань

1. Куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед підлітків, які навчаються: поширення й тенденції в Україні: за результатами дослідження 2019 року в рамках міжнародного проекту «Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин – ESPAD» / О. М. Балакірева (кер. авт. кол.), Д. М. Павлова, Н.-М. К. Нгуєн, О. Г. Левцун, Н. П. Пивоварова, О. Т. Сакович; О. В. Флярковська. Київ: Обнова компанії, 2019. 212 с.
2. Overview of the Mauritius Police Force // The Mauritius Police Force. URL: [http://police.govmu.org/English/AboutUs/Pages/Overview-of-the-Mauritius-Police-Force-\(MPF\).aspx](http://police.govmu.org/English/AboutUs/Pages/Overview-of-the-Mauritius-Police-Force-(MPF).aspx) (дата звернення: 17.10.2019).
3. History of the Anti Drug and Smuggling Unit // The Mauritius Police Force. URL: <http://police.govmu.org/English/Organisation/Branches/Pages/Anti-Drug-and-Smuggling-Unit-.aspx> (дата звернення: 18.10.2019).

¹ Дані наведені станом на 18 жовтня 2019 року на підставі міжнародного курсу обміну валюти.

4. Сахарница океана. *Вокруг света*. Май, 1981. URL: <http://www.vokrugsveta.ru/vs/article/2189/> (дата звернення: 18.10.2019)
5. Role of the Anti Drug and Smuggling Unit // The Mauritius Police Force. URL: <http://police.govmu.org/English/Organisation/Branches/Pages/Anti-Drug-and-Smuggling-Unit-.aspx> (дата звернення: 18.10.2019).
6. Mauritius the Dangerous Drugs Act 2000. URL: <http://apps.who.int/medicinedocs/documents/s18370en/s18370en.pdf> (дата звернення: 18.10.2019).
7. Конвертер валют: співвідношення мавританської рупії до гривні. URL: <https://kurs.com.ua/valyuta/mro/> (дата звернення: 18.10.2019).

Одержано 21.10.2019

УДК 336.761

Наталя Олегівна МАКСИМЕНКО,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри правового забезпечення господарської діяльності факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0001-9565-6675>

ПОСИЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Відповідно до статті 166 Господарського кодексу України [1] з метою реалізації єдиної державної політики у сфері випуску та обігу цінних паперів, створення умов для ефективної мобілізації та розміщення суб'єктами господарювання фінансових ресурсів з урахуванням інтересів суспільства та захисту прав учасників фондового ринку здійснюється державне регулювання ринку цінних паперів. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» [2] державне регулювання ринку цінних паперів визначається як здійснення державою комплексних заходів щодо упорядкування, контролю, нагляду за ринком цінних паперів та їх похідних та запобігання зловживанням і порушенням у цій сфері.

Обґрунтовуючи роль держави у регулюванні ринку цінних паперів Г. М. Терещенко зазначає, що на початку свого розвитку фондовий ринок України нагадував фондові ринки розвинених країн минулих десятиліть, де панували шахрайство, зловживання довірою інвесторів, маніпулювання ринком, внаслідок чого довіра до цінних паперів втрачена і потрібно про йти довгий шлях, щоб її повернути, то ж неможливо забезпечити розвиток фінансового ринку в цілому та фондового ринку зокрема без підтримки довіри до нього, без створення надійної системи захисту прав та майнових інтересів інвесторів, передусім населення. До сфери державного регулювання ринку цінних паперів в Україні належать як законодавче забезпечення, так і регулювання й визначення правил випуску та обігу цінних паперів, реєстрація нових випусків, ліцензування професійної діяльності на ринку цінних паперів, захист прав інвесторів, контроль за дотриманням антимонопольного законодавства, контроль системи ціноутворення та діяльності професійних учасників ринку [3].

На сьогодні державне регулювання ринку цінних паперів зводиться до здійснення контрольних, регулятивних та організаційних повноважень, які в своїй сукупності є проявами адміністративно-правового методу правового регулювання ринку цінних паперів. Держава, в особі уповноважених на здійснення такої діяльності є специфічним суб'єктом, що наділений владними повноваженнями та забезпечує задоволення публічних та приватних інтересів на ринку цінних паперів шляхом забезпечення правопорядку в цій сфері.

В літературі ринок цінних паперів називають тією частиною фінансового ринку, яка пов'язана з рухом «фіктивного капіталу». З появою цінних паперів відбулося роздвоєння капіталу: з одного боку існує реальний капітал, представлений виробничими фондами, а з іншого – його відображення в цінних паперах. Тоді як реальний капітал вкладений у виробництво та функціонує у цій сфері, цінні папери відбивають його паперовий дублікат. Поява фіктивного капіталу, тобто цінних паперів, пов'язана з розвитком необхідності в залученні все більшої кількості кредитних ресурсів внаслідок розширення комерційної та виробничої діяльності. Купівля цінних паперів не сприяє створенню реального капіталу, але гроші, отримані надалі від продажів цінних паперів, можуть бути вкладені у виробництво, будівництво, інші галузі народного господарства, використані на придбання основних фондів, поповнення оборотних коштів [4, с. 62].

У науці фінансового права публічно-правова природа ринку цінних паперів розглядається в межах фінансово-правового регулювання. Під фінансово-правовим регулюванням ринку цінних паперів запропоновано форму впливу фінансового права на суспільні відносини, що складаються на ринку цінних паперів, реалізуються за допомогою фінансово-правових норм, спрямованих на впорядкування фінансової діяльності на ринку цінних паперів, фінансових правовідносин на ринку цінних паперів, актів реалізації права й обов'язків суб'єктів цих правовідносин, актів застосування права компетентними органами державної влади [5, с. 6]. Надане визначення, як і напрямки дослідження науковців, переважно зосереджується на фондовому контролі як виді фінансового контролю та фінансової відповідальності, як напрямів діяльності держави на ринку цінних паперів, що є наслідком законодавчого спрямування державного регулювання ринку цінних паперів на контрольних повноваженнях держави. Разом з тим